

2. ЕКОЛОГІЯ ДОВКІЛЛЯ

УДК 341.123*504.32+339.9

Доц. І.А. Дубовіч, канд. географ. наук –
НЛТУ України, м. Львів

ЗНАЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ФОРМУВАННІ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Розглянуто актуальність і важливість активної й ефективної міжнародної еколого-політичної співпраці. Акцентовано увагу на понятті та сутності міжнародної екологічної політики. Подано інформацію про утворення ООН та її роль у формуванні міжнародної екологічної політики. Звернено увагу на міжнародні конференції, присвячені проблемам взаємовідносин людства та довкілля, які відбулися під егідою ООН.

Ключові слова: міжнародна екологічна політика, міжнародна еколого-політична співпраця, глобальне довкілля, глобальні екологічні проблеми, Організація Об'єднаних Націй.

Assoc. prof. I.A. Dubovych – NUFWT of Ukraine, L'viv

The role of the United Nations in international environmental policy development

The actuality and importance of effective activities towards international cooperation in the field of environmental policy considered. The attention is stressed on the definition and essence of international environmental policy. The role of the UN in international environmental policy formulation is discussed. In particular the international conferences devoted to the interrelation of human kind and environment under the umbrella of the UN analyzed in the paper.

Keywords: international environmental policy, international ecological economic cooperation, global environment, global environmental problems, UN.

Із розвитком цивілізації, бурхливим зростанням чисельності населення на Землі (6,8 млрд у 2008 р.), обсягів виробництва та його відходів проблеми взаємин суспільства і природи дедалі актуалізуються.

Наукові дослідження переконують, що негативні тенденції до забруднення довкілля дедалі посилюються. Щороку близько 6 млн га сільськогосподарських угідь перетворюються на пустелі. Збіднюється біорізноманіття рослинного і тваринного світу, що послаблює стійкість екосистем. За даними Всесвітнього фонду охорони живої природи, на Землі щогодини зникає один вид тварин. Щодоби на планеті зникає близько 40 тис. га лісу, тобто впродовж року – близько 14,6 млн га [2]. Це набагато більше, ніж загальна площа лісів України – 10,8 млн га [5, с. 67].

Зважаючи на те, що кількість жителів на нашій планеті щороку збільшується на близько 100 млн осіб [3, с. 785-786], то виникає питання, що чекає майбутні покоління? Тривожні наслідки для світової спільноти має аварія, яка сталася 26 квітня 1986 р. на Чорнобильській АЕС. Її цілком обґрунтовано називають катастрофою: близько 50 тис. км² території України, де проживало понад 3,5 млн осіб, зазнало впливу радіоактивного забруднення. Приблизно такі ж площі забруднення на території Росії та Білорусі. За масштабами вики-

дів радіоактивних речовин у довкілля немає аналогів у світі. Внаслідок цієї катастрофи значно побільшало онкологічних захворювань, хвороб ендокринної системи, органів дихання тощо.

Виходячи з глобальних екологічних проблем, науковці (більш, ніж 1500 з 68 держав) виступили з Декларацією-попередженням людству, в якій наголошено, що залишилось не більше одного або кількох десятиліть до того, коли змогу запобігти загрозам, які постають перед людством, буде втрачено та воно опиниться на межі виживання [6].

З цих та інших прикладів можна дійти висновку, що екологічні проблеми мають глобальний характер і становлять загрозу подальшому існуванню життя на Землі. Хижацьке ставлення людини до природи та її багатств може призвести до спустошення нашої планети, до перетворення її на безлюдну пустелю. Оскільки природний комплекс кожної країни нерозривно пов'язаний з природним комплексом інших країн, зокрема сусідніх, то вирішення основних екологічних проблем неможливе без активної й ефективної міжнародної еколого-політичної співпраці.

Отже, актуальність міжнародної еколого-політичної співпраці полягає, насамперед, у тому, що держави перебувають в екологічній залежності одна від одної. Викиди в атмосферне повітря, забруднення вод, ґрунтів тощо не можуть бути обмежені державними кордонами, тому довкілля варто приймати як єдине глобальне ціле.

Для того, щоб краще зрозуміти потребу міжнародної еколого-політичної співпраці, треба визначити, насамперед, поняття і сутність міжнародної екологічної політики. Поняття міжнародної екологічної політики можемо вживати в різних значеннях: як систему міждержавних еколого-політичних заходів і як науку.

Міжнародна екологічна політика як система міждержавних еколого-політичних заходів – це сукупність еколого-економічної, еколого-правової, еколого-виховної та інших форм міжнародної діяльності, спрямованої на забезпечення якості довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, створення сприятливих умов для життя населення, тваринного та рослинного світу, а також гарантування екологічної безпеки й умов сталого розвитку суспільства.

Міжнародна екологічна політика як наука – це самостійний еколого-економічний науковий напрям, який комплексно досліджує міжнародну організаційну діяльність, міжнародне екологічне право й екологічне виховання населення країн світу, спрямовані на охорону й оздоровлення глобального довкілля, гарантування екологічної безпеки, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, а також забезпечення якісного стану природного життєвого середовища й умов сталого розвитку суспільства.

Становлення міжнародної екологічної політики як системної сукупності заходів і дій, спрямованих на досягнення глобальних екологічних завдань, розпочалося лише наприкінці шістдесятих років XX ст. Саме тоді, під впливом чисельних наукових доказів руйнівного впливу людської діяльності, почалося стійке зростання громадської занепокоєності станом глобального навколишнього природного середовища. Відбулися істотні еколого-політичні зрушення у світосприйнятті активної частини людства, а саме: Вид-во "Дов-

кілля" стало прийматися як єдине глобальне ціле. Еколого-політичні рухи перейшли у стадію формування політичних партій, а їхній вплив став помітним на прийнятті рішень на всіх рівнях (локальних, національних, міжнародних) управління. Тоді вже існували такі потужні міжнародні організації, як Організація Об'єднаних Націй (ООН), Рада Європи, Організація африканської єдності та інші, створені з метою координації зусиль держав і неурядових організацій, спрямованих на вирішення різноманітних глобальних і регіональних проблем. Саме через такі організації було започатковано систематичну роботу з розвитку міжнародної екологічної політики, екологічного права, екологічного виховання тощо.

Провідною міжнародною організацією у вирішенні глобальних проблем охорони довкілля, гарантування екологічної безпеки та раціонального використання і відтворення природних ресурсів, є ООН.

Коротка інформація про ООН. Міжнародну Організацію Об'єднаних Націй започаткували держави Антигітлерівської коаліції (1942-1945 рр.): США, Велика Британія, СРСР. Термін "Об'єднані Нації" належить тодішньому президентові США Франкліну Делано Рузвельту. Його вперше вжито 1 січня 1942 р. у "Декларації Об'єднаних Націй".

ООН утворено 24 жовтня 1945 р. на Конференції Об'єднаних Націй у Сан-Франциско (США). Членами-засновниками стали 51 держава, що підписали і ратифікували Статут ООН. З-поміж членів-засновників була й Україна (у той час – УРСР). Нині членами ООН є практично всі держави світу. Не є членом ООН Ватикан. Основна мета ООН – підтримка і зміцнення міжнародного миру та безпеки, міждержавне співробітництво в політичній, екологічній, економічній, соціальній, культурній та інших сферах.

У Статуті ООН містяться основні принципи міжнародних відносин: суверенна рівність держав-членів, добросовісне виконання зобов'язань; вирішення суперечностей мирним шляхом; недопустимість силових дій або погроз застосування сили; непорушність кордонів і дотримання територіальної цілісності держав; непорушність суверенітету кожної держави тощо.

Головні органи (згідно зі Статутом ООН): Рада Безпеки – найважливіший орган ООН, утворений 15 членами-державами, з яких п'ять – постійні члени (США, Велика Британія, Китай, Франція, Російська Федерація) і 10 – тимчасові (їх обирає на два роки Генеральна Асамблея); Генеральна Асамблея, в якій засідають представники всіх держав-членів, держав і рухів, що мають статус спостерігачів; Економічна та Соціальна Рада, що відповідає за реалізацію програм ООН щодо світового господарства, суспільного і культурного розвитку, у справах підвищення життєвого рівня, безробіття, прав людини. Займається координацією діяльності з допоміжними (обсерваційні місії ООН, збройні сили ООН) і спеціалізованими організаціями (ЮНЕСКО, ЮСТАД, ФАО). Інші організації ООН: Рада з опіки – один із головних органів ООН, що займається адмініструванням підлеглих територій; Міжнародний Трибунал зі штаб-квартирою в Гаазі (Нідерланди) – головний судовий орган ООН, у компетенції якого вирішення спорів, які добровільно передають йому сторони на підставі міжнародного права; Секретаріат на чолі з Генеральним секретарем (з 2007 р. – Пан Гі Мун з Республіки Корея), якого обирає Генеральна Асамблея і який є головним адміністратором ООН. Згідно

зі Статутом ООН, його обов'язок – представляти в Раду Безпеки будь-яке питання, яке загрожувало мирові та безпеці. Він підзвітний також Генеральній Асамблеї. Штаб-квартира розташована у Нью-Йорку (США) [3, с. 637-638].

Головну відповідальність за підтримку міжнародного миру та безпеки несе Рада Безпеки, яка уповноважена приймати як рекомендаційні, так і правові рішення, які зобов'язані виконувати всі держави-члени ООН. Сьогодні ООН залишається дієвою всесвітньою організацією суверенних держав із гарантування міжнародної безпеки та всебічної міжнародної співпраці. ООН сприяє не лише переговорам між всіма суб'єктами світової політики, але й активно діє у вирішенні глобальних проблем – від питання зміцнення міжнародного миру та роззброєння до питань сталого розвитку та гарантування екологічної безпеки.

Відповідно до Статуту ООН, всі держави-члени мають право голосу під час прийняття рішень з найважливіших глобальних проблем (політичних, екологічних, економічних та ін.). Разом з тим ООН не є світовим урядом, оскільки це міжнародна організація суверенних держав. Виходячи зі змісту Статуту, ООН не має права на втручання у справи, які за своєю сутністю входять до внутрішньої компетенції будь-якої держави.

Аналізуючи діяльність ООН у сфері міжнародної еколого-політичної співпраці, варто зазначити, що основні принципи міжнародної екологічної політики вперше було узагальнено в Декларації Стокгольмської конференції ООН (1972). У декларації конференції ООН, яка відбулася у 1992 р. в Ріо-де-Жанейро (Бразилія), ці принципи було подано у вигляді таких ідей:

- кожна людина має право на здорове і плідне життя у гармонії з природою;
- розвиток на благо нинішнього покоління не повинен завдавати шкоди інтересам розвитку майбутніх поколінь і навколишньому середовищу;
- держави мають суверенне право розробляти свої власні ресурси, але не завдаючи шкоди навколишньому природному середовищу за межами їхніх кордонів;
- викорінювання бідності та нерівності умов життя в різних частинах світу необхідне для забезпечення сталого розвитку та задоволення потреб більшості населення;
- держави співпрацюють з метою збереження, захисту та відновлення цілісності екосистем Землі;
- держави повинні забезпечити доступ громадян до екологічної інформації;
- держави приймають ефективні національні закони з охорони довкілля;
- екологічна політика не повинна використовуватись для невиправданого обмеження міжнародної торгівлі;
- хто забруднює довкілля, повинен нести фінансову відповідальність за це забруднення;
- держави повідомляють одна одну про стихійні лиха або діяльність, що може мати шкідливі транскордонні наслідки;
- війна неминує справляти руйнівну дію на процес сталого розвитку. Мир, розвиток та охорона довкілля взаємозалежні та неподільні.

ООН має чисельні структурні підрозділи, які займаються проблемами охорони довкілля, екологічної безпеки тощо. З-поміж них:

ООН з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), у межах якого розроблено й успішно здійснюють цілу низку важливих наукових природоохоронних програм: Програму наукових досліджень "Людина і біосфера" –

діє з 1970 р., її метою є докладне вивчення структури та функціонування біосфери, систематичне спостереження за змінами біосфери внаслідок впливу людини, прогнозування цих змін; "Програму ООН з питань охорони довкілля" (ЮНЕП) – присвячено найнагальнішим екологічним проблемам сучасності, здійснюють з 1972 р; "Міжнародну гідрологічну програму", "Програму вивчення Світового океану" тощо. Місце знаходження Секретаріату ЮНЕСКО – Париж (Франція).

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) – створена в 1945 р., займається охороною здоров'я населення на Землі, охороною довкілля тощо. В її Статуті передбачено вжиття заходів і підтримання належної якості середовища проживання людини. Місце розташування Секретаріату ВООЗ – Женева (Швейцарія). Продовольча і сільськогосподарська організація (ФАО) – утворена в 1945 р., до її завдань входить поліпшення харчування і підняття життєвого рівня народів засобами підвищення продуктивності сільського господарства. ФАО – активно сприяє міжнародним і національним заходам у сфері збереження природних ресурсів. Вони стосуються охорони та раціонального використання ґрунтів, лісів, водойм, тварин тощо. Штаб-квартира ФАО – Рим (Італія).

Всесвітня метеорологічна організація (ВМО) – засновано в 1951 р., в її структурі відображено спеціальні функції в галузі охорони навколишнього середовища. До складу Виконавчого комітету ВМО входять групи експертів з питань забруднення довкілля, із кліматичних змін, з питань зміни погоди. Є спеціальний підрозділ, який займається питаннями забруднення атмосфери. У 1979 р. на Восьмому конгресі ВМО було затверджено "Всесвітню кліматичну програму", завданням якої є вивчення і поширення даних про зміни клімату тощо. Місце перебування ВМО – Женева.

Міжнародна морська організація (ІМО) – створена у 1959 р., однією з функцій діяльності цієї організації є розроблення високих стандартів екологічної безпеки судноплавства. До компетенції ІМО належить боротьба із забрудненням Світового океану нафтою. З цією метою створено Комітет із безпеки на морі. Місце розташування ІМО – Лондон (Велика Британія).

Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО) – заснована (відповідно до Конвенції Чикаго про цивільну авіацію) у 1944 р., багато уваги приділяє питанням вивчення впливу цивільної авіації на навколишнє середовище та можливостей його запобігання. Місцезнаходження ІКАО – Монреаль (Канада). Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) – засноване у 1957 р., одне з найголовніших своїх завдань є сприяння запобіганню несприятливих наслідків мирного використання атомної енергії, забезпечуючи цим самим підтримання здоров'я і благополуччя людей. При МАГАТЕ діє відділ ядерної безпеки й охорона навколишнього середовища; Штаб-квартира МАГАТЕ – Відень (Австрія) [4].

Під егідою ООН було підписано багато угод у сфері охорони довкілля, організовано та здійснено низку важливих міжнародних конференцій, які визначили нові мету та завдання світової екологічної політики, міжнародного екологічного права та міжнародної еколого-економічної співпраці.

Важливим кроком у розвитку екологічної політики було прийняття Генеральною Асамблеєю ООН у 1962 р. резолюції 1831 (XVII) "Економічний розвиток і охорона природи", де було зазначено, що природоохоронні заходи повинні проводитися завчасно або хоча б одночасно з економічним розвитком на підставі національного законодавства держав та міжнародного екологічного права. Положення цієї резолюції значною мірою відповідають основам сучасної концепції сталого економічного розвитку. Важливим є не лише визнання світовою спільнотою потреби поєднання охорони навколишнього середовища і сталого економічного розвитку держав, але й прийняття екологічно значущих рішень [4].

Перша міжнародна конференція експертів із наукових основ раціонального використання і збереження природних ресурсів біосфери, підготовлена ЮНЕСКО відбулася в Парижі, 4-13 вересня 1968 р. [1, с. 190]. З 1968 р. під егідою ООН розпочалась підготовка до першої в історії всесвітньої конференції, присвяченої проблемам взаємовідносин людства та довкілля. Конференція відбулася у червні 1972 р. у Стокгольмі (Швеція). Одним із головних результатів конференції стало прийняття Декларації про навколишнє природне середовище, де визначено основні напрями розвитку глобальної екологічної політики на наступні два десятиріччя.

У першому принципі (з 26) Декларації зазначено фундаментальне право на свободу, рівність і належність умов проживання в навколишньому природному середовищі, якість якого забезпечує її гідне життя і добробут. У принципах 18-20 наголошено на потребі розвитку належного інструментарію для здійснення екологічної політики як на національному, так і на глобальному рівнях.

Важливе значення Стокгольмської конференції полягає в:

- розробленні плану дій щодо взаємодії людини та довкілля, який містить 109 резолюцій;
- рекомендації щодо створення спеціалізованої установи, яка б відповідала за розроблення та запровадження екологічної політики на глобальному рівні. Для виконання цієї рекомендації було засновано (1972 р.) Програму ООН з навколишнього природного середовища (UNEP);
- створенні потужного каталізатора розвитку міжнародної екологічної політики тощо.

Після Стокгольмської конференції було розроблено і прийнято значну кількість національних законодавчих актів і підписано низку міжнародних угод у сфері охорони довкілля, гарантування екологічної безпеки та раціонального використання і відтворення природних ресурсів. Ці закони й угоди спрямовано переважно на вирішення пріоритетних національних і глобальних екологічних проблем.

Другий етап розвитку міжнародного еколого-політичного й еколого-правового регулювання, а також міжнародної еколого-економічної співпраці, розпочався з 80-х років XX ст. Основним напрямом цього етапу було розроблення і запровадження механізмів екологічного права та контролю за порушення токсичних та екологічно небезпечних речовин і продуктів у навколишньому природному середовищі. Це означає, що настала потреба глобаль-

ного контролю і моніторингу потенційно небезпечних для довкілля речовин, систематичне розроблення заходів щодо попередження і мінімізації наслідків екологічних аварій та катастроф.

Третьому етапу, який розпочався з 1985 р., характерна міжнародна співпраця у сфері основних глобальних екологічних проблем: захист озонового шару, зміни клімату та біологічного різноманіття. У 1985 р. було підписано Віденську конвенцію про охорону озонового шару, а в 1987 р. – Монреальський протокол про речовини, що руйнують озоновий шар. У цей період розпочали підготовку конвенції ООН про зміни клімату та біологічне різноманіття. З-поміж основних документів, розроблених після Стокгольмської конференції особливе місце посідає "Всесвітня хартія природи", яку прийняла Генеральна асамблея ООН 28 жовтня 1986 р. У цьому документі вперше на міжнародному рівні сформульовано концепції щодо відповідальності людства за стан природи.

На основі наукових досліджень щодо руйнації глобального довкілля та позицій багатьох урядів і громадських організацій розвинених країн і тих, що розвиваються, почала формуватись нова глобальна концепція суспільного розвитку, яка отримала назву "стійкий розвиток". Це такий спосіб розвитку, за якого соціальні й економічні потреби людей задовольняють так, щоб врахувати потреби (природні, соціальні, економічні тощо) наступних поколінь. Це положення вперше було сформульовано у 1987 р. у доповіді Всесвітньої комісії ООН з навколишнього природного середовища та розвитку "Наше спільне майбутнє". У цій доповіді було звернено увагу на потребу проведення міжнародної зустрічі на найвищому рівні, присвяченої проблемам поєднання пріоритетів розвитку з пріоритетами збереження глобального довкілля.

Генеральна асамблея ООН, що схвалила доповідь, прийняла рішення, щоб таку зустріч організувати в 1992 р., а для належної підготовки було створено комітет з представників країн ООН, який упродовж 1990-1992 рр. організував три підготовчі зустрічі. Таким чином, через 20 років після Стокгольмської конференції, відбулася (3-14 червня 1992 р.) в Ріо-де-Жанейро Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку. У цій конференції взяли участь представники 172 держав (із 176 – членів ООН на той час), близько 10 тис. делегатів, з них 116 – урядовці найвищого рівня. Були присутні також і представники близько 1400 неурядових організацій.

На цій конференції було ухвалено п'ять документів: "Рамкову конвенцію ООН про зміни клімату"; "Конвенцію про біологічне різноманіття"; "Заяву щодо принципів глобального консенсусу у менеджменті та стійкому розвитку всіх типів лісів"; "Декларацію по довкіллю і розвитку" (її ще називають "Декларація Ріо-де-Жанейро") і "Порядок денний на ХХІ ст.", що вміщує план міжнародних дій з охорони довкілля на межі ХХ і ХХІ століть.

Конференція в Ріо-де-Жанейро започаткувала нову еру глобальної екологічної політики. Через 10 років після неї в місті Йоганесбург (ПАР) відбувся Міжнародний конгрес зі сталого розвитку (у різних літературних джерелах натрапляємо і як Саміт ООН "Ріо+10"), основним висновком якого стало підтвердження безальтернативності моделі сталого розвитку.

Варто зазначити, що після конференції, яка відбулася у 1992 р. в Ріо-де-Жанейро, кожних 5 років проводяться конференції під назвами "Ріо+5", "Ріо+10", "Ріо+15", на яких підсумовується виконання "Порядку денного на ХХІ ст."

Але, як свідчить світовий досвід, вирішити існуючі глобальні екологічні проблеми шляхом підписання тих чи інших міжнародних договорів, угод тощо неможливо. Ці міжнародні документи мають більш теоретичний, формальний характер. Тому для практичної реалізації міжнародної екологічної політики потрібно розробити чіткішу теоретико-методологічну міжнародну екологічну політику, яка була б основою для глобальної екологізації економіки й екологізації суспільства загалом. Таке розроблення міжнародної екологічної політики могло б слугувати практичній реалізації концепції, яку запропонував академік Ю.Ю. Туниця – Екологічна Конституція Землі (ЕКЗ) [7]. Функціонування ЕКЗ означає створення рівних екологічних прав та обов'язків для населення всіх держав світу в галузі охорони довкілля, гарантування екологічної безпеки й раціонального використання і відтворення природних ресурсів.

Із викладеного вище можна зробити такі висновки. Вирішення глобальних екологічних проблем, неможливе без активної й ефективної міжнародної еколого-політичної співпраці. Для цього вирішення потрібне професійне розроблення теоретико-методологічної міжнародної екологічної політики. На основні сучасних принципів міжнародної екологічної політики зусилля ООН маємо спрямувати на: дослідження основних причин, які впливають на глобальну екологічну кризу; оцінку глобального екологічного ризику; створення відповідних умов для боротьби з глобальною екологічною кризою; фінансове забезпечення у сфері охорони глобального довкілля, екологічної безпеки тощо; належне забезпечення міжнародної еколого-правової бази щодо виконання міждержавних зобов'язань відповідно до міжнародних договорів, угод тощо; створення відповідного механізму, який би сприяв практичній реалізації рекомендацій всесвітніх самітів зі сталого розвитку в Ріо-де-Жанейро та Йоганнесбурзі; запобігання глобальним змінам клімату; створення належних умов у сфері діяльності міжнародних організацій, які пов'язані з контролем за антропогенним навантаженням на довкілля; активна й ефективна міждержавна транскордонна співпраця у сфері охорони довкілля, раціонального використання та відтворення природних ресурсів, гарантування екологічної безпеки тощо.

Література

1. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища. – 5-те вид., виправ. і доп.]. – К. : Т-во "Знання", КОО, 2007. – 422 с.
2. Дубовіч І.А. Екологізація транскордонних відносин: теорія і практика // Науковий вісник НЛТУ України : Екологізація економіки та освіти як чинник сталого розвитку суспільства. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2005. – Вип. 15.6. – С. 169-174.
3. Дубовіч І.А. Країнознавчий словник-довідник. – 5-те вид. [перероб. і доп.]. – К. : Вид-во "Знання", 2008. – С. 839.
4. Дубовіч І.А. Екологічне право України : курс лекцій. – Львів : РВВ НЛТУ України, 2007. – С. 120-127.

5. Олійник Я.Б. Регіональна економіка / Олійник Я.Б., Запотоцький С.П., Кононенко О.Ю., Мельничук А.Л., Пасько В.Ф. – К. : Вид-во КНТ, 2008. – 444 с.

6. Паламарчук В.О. Економіка природокористування / В.О. Паламарчук, П.І. Коренюк. – Запоріжжя : Вид-во "Дике Поле", 2003. – С. 3-17.

7. Туниця Ю.Ю. Екологічна Конституція Землі. Ідея. Концепція. Проблеми. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. – 298 с.

УДК 332.142.6

*Асист. У.П. Новак – НЛТУ України, м. Львів;
студ. І.В. Скальська; студ. О.С. Юпин – Львівський ДІНТУ
імені В'ячеслава Чорновола*

СУЧАСНИЙ СТАН І ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ЛЬВІВЩИНИ

Проаналізовано фінансування природоохоронних заходів Львівщини. Висвітлено сучасний стан економічного механізму природокористування області. Наведено можливі шляхи його удосконалення.

Ключові слова: економічний механізм природокористування, природоохоронні заходи, навколишнє середовище.

*Assist. U.P. Novak – NUFWT of Ukraine, L'viv; stud. I.V. Skal'ska;
stud. O.S. Yupyn – Lviv state institute of modern technologies and management
named after V. Chornovil*

The modern state and ways of improvement the Lviv nature management

The financing of nature protection west's of Lviv region is analyzed. The modern state of nature management in this region is reflected. The possible ways of it improvement are resulted.

Keywords: nature management, nature protection measures, environment.

У рекомендаціях парламентських слухань щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства в Україні, схвалених Постановою Верховної Ради України від 20 лютого 2003 р. №656-IV, зазначено, що "екологічна ситуація залишається вкрай складною, навантаження на навколишнє природне середовище зростає. Забруднення і виснаження природних ресурсів продовжує загрожувати здоров'ю населення, екологічній безпеці та економічній стабільності держави". Тому екологічна стратегія України потребує нової концепції національної економічної політики, тобто впровадження нових підходів щодо збереження та раціонального використання природних ресурсів.

Основною метою національної екологічної політики України є забезпечення конституційного права громадян на безпечне навколишнє природне середовище. Тому інтеграція екологічної політики в усі напрями діяльності стає обов'язковою умовою переходу до екологічно збалансованого розвитку держави, коли розвиток країни та регіонів, структура економічного зростання, матеріального виробництва та споживання, а також інших видів діяльності суспільства функціонують у межах здатності природних екосистем відновлюватися, поглинати забруднення та підтримувати життєдіяльність теперішнього і майбутніх поколінь [9].